

Obsah

Předmluva	5
Výsledky archeologických výzkumů v Klučově	7
I Po stopách poznatků o slovanských hradištích v Československu	9
II Historie výzkumu klučovského návrší	10
III Přírodní prostředí Klučova	11
IV Přirozené porosty v okolí klučovského hradiště	15
V Vodní poměry a jejich vliv na osídlení	18
VI Metoda výzkumu hradiště	19
VII Nejstarší opevnění klučovského hradiště	20
VIII Mladší (vnější) opevnění	28
IX Rekonstrukce opevnění	36
Starší fortifikace	36
Mladší hradba s příkopem	42
Pravděpodobná rekonstrukce brány	44
Věž	47
X Sídlištní objekty na hradišti a předhradí	47
XI Rekonstrukce obytných a hospodářských staveb	82
Příbytky obyvatelů starého Klučova	82
Obilnice	89
Nesouměrné jámy	96
XII Rozbor nálezů ve vztahu k datování	97
Výrobky z hlíny	97
Nádoby 97 — Přesleny 113 — Tyglík 113 — Pekáče-pražnice 113	
Železné předměty	116
Ostruha 116 — Zbytky věder 117 — Křesadla 119 — Nože 119 — Přezky 123 — Hroty šípů 123 — Radlice 125 — Srp 125 — Pilka 125 — Jehla 125 — Udice 126 — Klínek 126 — Kování skříněk 126 — Rydlo 127	
Bronzové předměty	127
Náušnice 127 — Nákončí — ozdoba opasku 127 — Pinseta 127	
Skleněné korále	128
Výrobky z kamene	129
Žernovy 129 — Brousky a otáčivé brusy 131	
Výrobky z kosti	134
Předměty blíže neurčitelné	139
Pokus o rekonstrukci života na hradišti	143
XIII Obrana hradiště a válečnictví raného středověku	145
XIV Hospodářství	150
Zemědělství	150
Obilnářství 150 — Chov domácích zvířat 162 — Lov 165	
Specialisovaná výroba a obchod	166
XV Osídlení okolí klučovského hradiště, společenské poměry a teritoriální zřízení	168
XVI Poznátky a úvaha o pohřebišti obyvatelů starého Klučova	180
XVII Mezikmenové boje před vznikem českého státu	184

XVIII Vztah klučovského hradiště k nejstarším slovanským hradištím v Československu a v zemích sousedních	188
Závěr	206
Zkratky a vysvětlivky k českému textu — Abkürzungen und Erläuterungen zum tschechischen Text	208
Častěji uváděná literatura a její zkratky	209
Zusammenfassung: Klučov. Ein altslawischer Burgwall in Mittelböhmen. (Zu den Anfängen der slawischen Burgwälle in Böhmen)	211
Zeměpisný rejstřík	221
Obrázky v textu 1–93	
Tabule I–LXIV (za str. 208)	
Přílohy A–CH	